

fungerende, at vi kan sende vore patienter her ned, heraf en lille del til psykiatrisk behandling.

De fleste af de grønlandske patienter er anbragt efter dom; faktisk er der nu blevet gennemført en praksis, hvor der i dag sidder fire grønlændere i Danmark, som er dømt til behandling i Danmark. Det kan måske give stof til eftertanke, at man i Grønland dømmes folk til behandling i Danmark.

Nu skal man være klar over, at Grønland ikke er et amt, men en selvstyrende enhed inden for rigsfællesskabet.

Når talen falder på sindslidende, psykisk syge, må de fleste af os nok indrømme, at vi enten direkte hos os selv eller indirekte hos familie eller nære venner har oplevet den meget svære situation, som de psykisk syge kommer ud i, en situation, som ingen af os vel nogen sinde føler at vi håndterer godt nok.

I Grønland som i alle andre lande har vi iblandt os mennesker, som på grund af mange ydre og indre påvirkninger går grassat. Symptomerne er mange. De allerfleste psykisk syge prøver at bryde grænser, dvs. grænser, som vi som såkaldt normale mennesker har sat efter en standard, som vi selv kender, en standard, som vi har sat for et normalt samfund. Disse symptomer giver sig bl.a. udslag i kriminalitet af enhver art. I 1950'erne, tror jeg det var, blev der lavet en dansk film, der hed »Qivitoq«, fjeldgænger. Vi har det udtryk i Grønland. Før vi fik psykiatriske behandlingsmuligheder, gik man til fjelds, når man ville være alene, og det er vel den følelse, som psykiatriske patienter i høj grad har, at man gemmer sig fra resten af samfundet. Det kan være i en storby, det kan være i en mindre by; i Grønland drog man til fjelds, men situationen er den samme.

Vi har allesammen et ansvar over for hinanden som mennesker og som politikere. Hospitaler og sikringsanstalter må være sidste udvej, og i øvrigt skal behandlingen i et rigt samfund som det danske og det grønlandske være den bedste, vi har til rådighed.

Vi har i Grønland den bedste vilje til at fungere som et helt samfund, hvor vi også tager os af de udstødte, af de psykisk syge, men vi har visse grænser i samfundsmæssig henseende, som man også i Danmark må tage hensyn til.

Desværre er det sådan i dag, at alt måles i økonomi, og det gælder således også med hensyn til de mennesker, som vi taler om i dag. Hvor ansvaret for tingenes tilstand for grønlandske patienter i Danmark skal placeres,

mener jeg ikke vi skal gå så meget op i i dag. Vore forgængere og vi selv til stede i dag bærer lige store dele af ansvaret.

Spørgsmålet om menneskerettigheder har været fremme med hensyn til grønlandske patienter i Danmark. Jeg kan ikke se den store forskel på at sidde på en lukket afdeling i Vordingborg med danske læger og danske sygeplejersker, og at sidde i Grønland på en lukket afdeling med danske og dansksprogede læger og sygeplejersker.

Den oplevelse, jeg havde personligt ved at besøge de grønlandske patienter, var, at de har behov for at tale deres eget sprog og de har behov for at vide noget om, hvordan det går derhjemme, så hvis vi nu og her bare kunne blive enige om at indføre en besøgsordning, en kontaktpersonordning, tror jeg, at vi ville nå et lille skridt videre. Jeg mener, at det er vigtigt, at vi ikke giver dem falske forhåbninger; dem har de nok af. Det er vigtigt, at vi giver dem ægte forhåbninger.

(Kort bemærkning).

Bruno Jerup (EL):

Det er et par korte bemærkninger til fru Tove Lindbo Larsen.

For det første sagde fru Lindbo Larsen, at pengene skulle bruges efter hensigten. Jeg kunne godt tænke mig, at fru Lindbo Larsen også understregede, at det er Socialdemokratiets hensigt, at vi faktisk sørger for, at de penge, der bevilges til det her område, også bliver brugt præcis til de ting, at det ikke kun er hensigten, og at vi så derefter har nogle problemer med efterfølgende kontrol. Det skal simpelt hen være sådan, at pengene er øremærket. Jeg vil gerne høre, om fru Lindbo Larsen er enig i det. Det var den ene ting.

Den anden ting er om rettighederne, hvor jeg synes, at der i den ellers meget fine tale, som kom fra fru Lindbo Larsen – og meget af det er jeg enig i – var et totalt fravær af forholdet sig til det spørgsmål, som sundhedsministeren var inde på, nemlig præcisering af rettighederne for de sindslidende bl.a. i forhold til, hvad de har krav på i forbindelse med behandling. Det synes jeg stort set manglede, og det kunne jeg godt tænke mig at høre lidt mere om.

(Kort bemærkning).

Anne Baastrup (SF):

Det er foranlediget af hr. Hans-Pavia Rosings tale, og det er et spørgsmål til justitsministeren.